

Број/Број: 03/1-50-14-7-8/11
Сарајево/Sarajevo, 23. 11. 2011.

PREDMET: Informacija o održanom sastanku s predstavnicima institucija BiH koje sudjeluju u protuminskim akcijama u BiH

Dana 19. 10. 2011. u zgradi PSBiH rukovodstvo Zajedničkog povjerenstva za odbranu i sigurnost BiH održalo je međuresorni sastanak s nadležnim državnim tijelima BiH i predstavnicima Veleposlanstva SAD-a u BiH u vezi s unapređenjem deminiranja u BiH. Sastanku su bili nazočni predstavnici:

- Zajedničkog povjerenstva za odbranu i sigurnost BiH: Dušanka Majkić, predsjedateljica, Borjana Krišto, prva zamjenica predsjedateljice, i Šefik Džaferović, drugi zamjenik predsjedateljice, te Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni suradnik;
- Ministarstva civilnih poslova BiH - Franjo Markota, pomoćnik ministra,
- Povjerenstva za deminiranje BiH: Mustafa Pašalić, Aleksandar Damjanac i Zlatko Horvat), članovi Povjerenstva,
- BHMАC-a: Dušan Gavran, ravnatelj, i Husein Orahovac, pomoćnik ravnatelja,
- Оружаних снага (OSBiH): general-bojnik Rizvo Pleh, general-bojnik Ante Jeleč, pukovnik Željko Šinik i pukovnik Miljan Janković,
- Veleposlanstva SAD-a u BiH: Steeve Gelan, Anna Radivilova i Amel Fako.

Dušanka Majkić, predsjedateljica Povjerenstva, u uvodnom je dijelu naglasila ciljeve sastanka, nakon čega su sudionici sastanka iznijeli stanje, probleme i moguća rješenja u ovome području.

Naglasila je da su održavanje sastanka i razgovora o realiziranim aktivnostima u sektoru deminiranja i protuminskih akcija u BiH iznimno značajni. Ujedno, ovaj sastanak označuje početak realizacije zaključaka sa 6. sjednice Zajedničkog povjerenstva za odbranu i sigurnost BiH koji se odnose na rezultate radionice o temi: „Zakonodavni okvir, nadležnosti i planovi institucija BiH u području obrane i sigurnosti“, održane u Tesliću 19. i 20. rujna 2011., te rješavanje aktualnih problema u odnosima BHMАC-a s ITF-ovim Povjereničkim fondom za deminiranje.

Borjana Krišto i **Šefik Džaferović** također su u razgovoru s predstavnicima institucija BiH naglasili nužnost međusobne suradnje i aktivnosti iz kojih će se točno znati što su čije nadležnosti. Pozvali su sve na zakonitost te inzistirali na pripremi rješenja koja će unaprijediti stanje u ovome području.

POVJERENSTVO ZA DEMINIRANJE BIH

Mustafa Pašalić, predsjedatelj Povjerenstva, izrazio je zadovoljstvo organizacijom sastanka i naglasio:

- probleme s ITF-om koji se, po njegovu mišljenju, trebaju riješiti transparentno i u duhu memoranduma koji je Ministarstvo civilnih poslova BiH potpisalo s ITF-om,
- rezultate sastanka Upravnog odbora ITF-a iz studenog 2010. kada su prvi put bili nazočni sastanku u svojstvu članova Povjerenstva,
- rezultate sravnjavanja baze podataka o deminiranim površinama između BHMAC-a i ITF-a, zatraživši objašnjenje od ravnatelja BHMAC-a o biti toga procesa.

U nastavku je naglasio da je otvoren problem nepotpisivanja memoranduma između Ministarstva civilnih poslova BiH i ITF-a za razdoblje 2008.-2011. godine, što izravno utječe i na njihove aktivnosti i status u Upravnom odboru ITF-a. Ako memorandum ne bude potpisan, novčana sredstava namijenjena BiH plasirat će se na druga područja, poput Libije, Azerbajdžana i drugih zemalja.

G. Pašalić ukazao je i na nerazumijevanje procesa kojim Povjerenstvo za deminiranje BiH nadzire rad BHMAC-a te je u praksi često obrnuta percepcija pojedinaca i ravnatelja BHMAC-a. Naglasio je da Povjerenstvo neće biti servis BHMAC-a.

Izložio je i planove rada Povjerenstva u budućnosti, nužnost pripreme prijedloga zakona o protuminskim akcijama, potrebi organiziranja donatorske konferencije u BiH te sudjelovanje Povjerenstva u radu međunarodnih konferencija, pri čemu pojedinci iz Ministarstva vanjskih poslova BiH uzimaju si za pravo neovlašteno predstavljati BiH na skupovima na kojima se razgovara o deminiranju u BiH i JI Europi.

Zaključio je kako bi bilo dobro prepoznati prioritete koji utječu na siguran život u okruženju te je potrebno staviti poseban naglasak na humano deminiranje, ali i da svi sudionici sastanka zauzmu jedinstveni stav po pitanju komunikacije s ITF-om.

Zlatko Horvat, član Povjerenstva, naglasio je kako i dalje treba imati na umu da iza ITF-a stoji Vlada SAD-a i da Povjerenstvo nema utjecaja na donatore. Rekao je kako je izvjesno da će SAD još jedno vrijeme ostati uz ITF i podržati ga onoliko koliko bude ispunjavao postavljene ciljeve. Inzistirao je na tome da red prioriteta u deminiranju određuju institucije BiH.

BHMAC

Dušan Gavran, ravnatelj BHMAC-a, prezentirao je rezultate protuminskih akcija u BiH, probleme u koordinaciji između institucija i organizacija koje sudjeluju u procesu deminiranja, suradnji s OSBiH, koju je ocijenio dobrom, te o tehnikama rada u procesu deminiranja.

Naglasio je razloge kašnjenja u provedbi strategije deminiranja 2009.-2019. te probleme u odnosima Povjerenstva za deminiranje BiH, BHMAC-a, Ministarstva civilnih poslova BiH i ITF-a. Probleme nastale s ITF-om ocijenio je problemima administrativne prirode koji su ishod nedostatka novca, što je u konačnici i osnovni problem u procesu deminiranja u BiH.

Ravnatelj Gavran objasnio je postupak sravnjivanja podataka između BHMAC-a i ITF-a, potvrdivši da je potpuno uspoređena kvadratura deminirane površine u BiH te da se ITF-ovi i BHMAC-ovi podaci u tom segmentu slažu, no on ne zna na koji način i za što su potrošena sredstva od 158 milijuna američkih dolara koje je od 1998. do 2011. godine prikupio ITF.

Osvrnuo se i na utrošak donatorskih sredstava koje Europska unija i Europska komisija daju BHMAC-u, što u ovom trenutku mnogo znači BHMAC-u. Ovaj dio izlaganja zaključio je riječima da BHMAC nema dovoljno financijskih sredstava za planirane aktivnosti te se o tome mora ozbiljno razgovarati.

Kada je u pitanju uništavanje kasetnog streljiva, dodao je kako je Norveška narodna pomoć izradila procjenu stanja i osigurala financiranje ovog procesa, te da sada BHMAC radi na izradi SOP-ova u vezi s tim.

MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA BIH

Franjo Markota, pomoćnik ministra, osvrnuo se na probleme financiranja protuminskih akcija. Naglasio je da je ITF pomogao Bosni i Hercegovini time što su članovi Povjerenstva za deminiranje BiH ušli izravno u sastav Odbora donatora ITF-a. Treba inzistirati na tome da odluke Odbora donatora budu u funkciji protuminskih akcija. Vladi SAD-a svi u BiH duguju zahvalnost za uložena sredstva, budući da je ona dosad bila jedan od najvećih donatora.

Podsjetio je da je Zakon o deminiranju, koji je trenutačno na snazi, donesen 2002. godine, a do njegovog donošenja protuminske akcije u BiH vodio je UNDP. Ocijenio je da novim zakonom o protuminskom akcijama u BiH treba nadvladati sve postojeće teškoće uvođenjem rješenja iz važećeg Zakona o deminiranju u BiH, koji je nazvao zastarjelim.

Inzistirao je na daljnjoj koordinaciji i suradnji institucija BiH u procesu deminiranja.

ORUŽANE SNAGE BIH

General-bojnik Rizvo Pleh, zamjenik načelnika Zajedničkog stožera OSBiH, objasnio je kojim procedurama i normama OSBiH ispunjavaju svoje obveze u procesu deminiranja.

OSBiH nema probleme u komunikaciji s BHMACH-om, ali ima problema s opremom, u prvom redu zaštitnim prslucima, vezirima na kacigama, detektorima i terenskim vozilima. Kazao je da je otpušten veliki broj vojnika deminera koji su imali izuzetno veliko iskustvo u radu. OSBiH godišnje deminira od 2.500.000 do 3.000.000 m². Proces deminiranja koji vode pripadnici OSBiH nije skup. Oprema za deminiranje oskudna je, nema više resursa i potrebno je znavljanje, te je u skladu s tim ocijenio da je OSBiH u ovom procesu postigao koliko je mogao.

Zaključio je kako bi bila iznimno važna izmjena Zakona o službi u OSBiH koja bi se odnosila na produljenje ugovora o profesionalnoj vojnoj službi deminera u OSBiH s 35 na 40 godina života, kako bi se osiguralo da ljudi postupno odlaze, da se novi kadrovi kontinuirano obučavaju, te kako više ne bi došli u situaciju da je smanjen kapacitet ljudstva i godišnja bilanca deminiranja u BiH za 20%, kako je to posljednji put bio slučaj.

Alarmantnim je ocijenio to što će uslijed nedostatka finansijskih sredstava od 1. 1. 2012. OSBiH morati prekinuti deminiranje.

General-bojnik Anto Jeleč, zapovjednik Operativnog zapovjedništva OSBiH, izdvojio je probleme s nedostatkom i zastarjelošću opreme za deminiranje. Ovog je trenutka potrebno uložiti oko 2 milijuna KM u obnovu opreme. Sve je manji i interes mladih vojnika za obuku i rad u jedinicama za deminiranje.

Steve Gillen, politički savjetnik za ljudska prava u Veleposlanstvu SAD-a, zahvalio se na pozivu predstavnicima Veleposlanstva SAD-a na međuresorni sastanak. Kazao je da je pravo svakog čovjeka živjeti slobodno bez prijetnji od mina, te da je problem deminiranja pitanje od iznimne važnosti za Veleposlanstvo SAD-a u BiH i jedan od prioriteta u radu u idućem razdoblju. Također je rekao kako su njihovi predstavnici u ovoj godini obišli između 60 i 70 potencijalnih lokacija za deminiranje u BiH, s ciljem povećanja njihovog sudjelovanja u procesu deminiranja u BiH, izazivši nevjericu glede toga da punih 16 godina nakon završetka rata u BiH ima tako veliki broj minskih polja, kao i da ljudi žive u njihovoj neposrednoj blizini. U tom smislu je rekao da Veleposlanstvo SAD-a mora partnerski raditi s ITF-om na tom polju, te bi u vezi s tim željeli čuti prijedloge institucija BiH koje djeluju u smjeru ubrzanja ovog procesa i na konkretan način definirati pomoć SAD-a u njemu. Ocijenio je iznimno dobrim odnos s Povjerenstvom za deminiranje, BHMACH-om i OSBiH, kao i sa Zajedničkim povjerenstvom za obranu i sigurnost BiH. Naglasio je da će Veleposlanstvo SAD-a i nadalje na svaki način pružati pomoć institucijama BiH u ovom procesu, navodeći da to u najvećoj mjeri ovisi i o samom proračunu SAD-a.

Dušanika Majkić je nakon rasprave sudionika sastanka konstatirala da smatra iznimno značajnim što je prvi put održan sastanak u sastavu navedenom u uvodnom dijelu.

Problemi su evidentni i brojni te ih treba rješavati u komunikaciji i suradnji koja neće biti opterećena sujetama i podvalama. BiH ima resurse, ali ih treba obnoviti. Ima i rezultata, ali treba jasno reći tko radi, a tko dijeli lekcije o tome kako bi se trebalo raditi.

Sravnjenje evidencija o protuminskim akcijama posao je struke, pri čemu najveću odgovornost imaju institucije BiH. Nesuglasice u koordinaciji treba otkloniti, a zakonska rješenja prilagoditi stvarnosti i situaciji u kojoj se nalazimo. Kada se cijeni uloga ITF-a, treba biti realan i potpuno jasan. Ono što su do sada uradili treba cijeniti, ali i podvrgnuti svakoj objektivnoj analizi jer se radi o velikom novcu. Novi prijelog zakona o protuminskim akcijama treba dati odgovore na brojne probleme s kojim se suočavamo, ali jasno staviti do znanja da se odluke o svim protuminskim akcijama ne mogu donositi bez institucija BiH. Bitna je kontrola, bitno je povjerenje i transparentnost. Nikoga ne treba štedjeti, ali ni optuživati bez argumenata. Za ITF je rekla da treba tražiti rješenja s predstavnicima Vlade SAD-a i Veleposlanstva SAD-a u BiH, jer i oni tvrde da ITF nema najbolji imidž i onaj koji mu daje njegov sam naziv.

Naglasila je da će se razgovori nastaviti i tome nema alternative. Oni moraju biti osmišljeni i s definiranim aktivnostima koje trebaju pod hitno popraviti stanje u ovome području.

Na kraju je zamolila za pružanje konkretne pomoći OSBiH, jer ima zapažene rezultate u procesu deminiranja, ali je oprema s kojom radi izuzetno zastajrela pa će od početka iduće godine zbog navedenog morati obustaviti svoje aktivnosti na ovom polju.

Zahvalila se svima na sudjelovanju na ovome sastanku i izrazila zadovoljstvo ovakvim načinom suradnje, navodeći kako je potreban ovakav oblik komunikacije kad god se javi problem, a u daljnju komunikaciju treba uključiti i predstavnike ITF-a.

Također je izrazila nadu da će BHMACH i Povjerenstvo za deminiranje BiH poslati svoje izvješće Ministarstvu civilnih poslova BiH u vezi s ovim, iz kojeg će se jasno vidjeti da su prestali uvjeti koji nisu doveli do potpisivanja memoranduma.

Zaključila je da sljedeći sastanak treba sazvati Povjerenstvo za deminiranje BiH, a na njemu bi trebalo govoriti o konkretnoj realizaciji aktivnosti spomenutih na ovome sastanku.

PREDSJEDATELJICA
ZAJEDNIČKOG POVJERENSTVA
Dušanka Majkić

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a